

Lluís Busquets Grabulosa: “Anar contra Catalunya no va bé a cap govern” (I)

written by Redacció Unilateral | 20 de desembre de 2019

Lluís Busquets Grabulosa (Olot, 1947). És escriptor, professor i periodista. El seu assaig “Última notícia de Jesús el Natzarè” va per la quarta edició; van tenir molt ressò les seves darreres novel·les, “El testament de Moisès” i “La mirada de l’auriga”. En els darrers anys ha publicat la biografia “Xirinacs: el profetisme radical i noviolent” (2016), la novel·la “Llums de sincrotró. La guerra (in)civil des dels ulls d’un batxiller d’avui” (2a reimpressió 2018), el recull poètic “Si voleu desllegiu-me” (Antologia poètica inèdita) (2019).

«Si em pregunten, responc», deia Manuel de Pedrolo. La [Llibreria Cazabaret](#), entrevista a en Lluís Busquets arran del seu últim llibre [“El judici. Els líders independentistes a la banqueta”](#) (Editorial Gregal, 2019). On hi respon totes les preguntes sense pèls a la llengua.

Amic Lluís, ens pots explicar per què sents la necessitat –perquè crec que és això, una mena de necessitat– d’escriure aquest llibre?

Sempre m’he trobat amb deute amb els nostres líders. Amb encerts i errors, han fet més sacrificis que ningú. Era dedicar-los un temps com a ciutadà empenyat per la repressió que rep fa temps Catalunya. Alguns dies calia molta força de voluntat per seguir el judici fil per randa.

S’ha escrit molt del judici i al seu voltant ... què hi trobarem en aquest llibre de diferent i diferencial ..., quins buits ve a omplir?

Començo per ordenar una cronologia. Hem viscut tan

acceleradament que no ens adonem de què hem viscut. Després presento l'escenari, el tribunal (qui són els acusadors i els defensors) i dades que em semblen claus. I després segueixo les vicissituds del judici dia a dia, respectant la litúrgia judicial: Qüestions prèvies, Declaracions dels acusats, Proves testificals (del 27-II al 23-III), Proves testificals de càrrec i de descàrrec, Proves documentals, Informes finals i Última paraula. El pots llegir a mena de consulta. Què va passar tal dia? Quin dia declarava tal persona i què va dir? A més, miro d'explicar el context del que passa entre declaracions. Tinguem en compte que enmig del judici hi ha hagut eleccions, electes amb prohibicions de prendre possessió dels càrrecs abans d'estar condemnats, immunitats preterides, etc.

Com s'ho fa un "no jurista" per a ficar-se tant endins del judici polític i social més important des de la transició i la democràcia?

Com un ciutadà simplement interessat a informar-se. Alonso-Cuevillas, en el pròleg, diu que he pogut ser més asèptic i objectiu que un professional del dret que sempre veu les coses des del seu prisma professional. Em puc permetre insinuar coses que a altres experts no se'ls perdonaria ni permetria.

És aquesta la teva crònica, molt complimentada i documentada, del judici? Com era assistir-hi tots els dies –jo que el vaig seguir la majoria del temps i allò que no veia d'una manera ho veia d'una altra i vaig acabar cansada– i què ens pots comentar d'aquesta experiència teva en el judici com a espectador i narrador?

Servidor va seguir tot el judici per TV i, alguns contextos extrajudicials de referència, per les xarxes. El primer dia que vaig escriure m'ho vaig agafar amb conya. Va ser quan el jutge Marchena digué que no es podia admetre la traducció simultània per manca d'auriculars a la sala. Vaig escriure una breu columna demanant als lectors del *Diari de Girona* que viatgen amb AVE o en avió que guardessin els auriculars que

s'hi ofereixen per escoltar música i els enviessin al Tribunal Suprem, del qual en donava l'adreça. Era una breu columna mig irònica mig sarcàstica i el director em va dir que d'aquella mida n'hi podia seguir fent. Sense pensar-m'ho abans de fer-ho, resulta que en vaig escriure cent vint. Això sol m'obligava a seguir el judici amb una certa disciplina perquè alguns dies hauria tancat el televisor. Ara bé, en una columna no m'hi cabia tot el que passava en una jornada. Però vaig acabar escrivint-ho tot i enviant-ho a *L'Unilateral*.

Un llibre que és una espècie de macrocrònica periodística i analítica, sobre el Judici –macrojudici– envers els consellers i conselleres del govern de la Generalitat de Catalunya acusats de muntar el referèndum del 2017; i, a més, la presidenta de Parlament Català i els activistes de les dues i més emblemàtiques e influents entitats socioculturals, l'Assemblea Nacional Catalana i Òmnium Cultural, Jordi Sànchez i Jordi Cuixart...

És una crònica històrica, periodística, processal i judicial, amb anàlisi i comentaris de cada sessió. Hem viscut les coses molt de pressa i cal prendre'n consciència. El 16-X-17 la jutgessa Carmen Lamela de l'Audiència Nacional, amb males formes, empresonà Sànchez i Cuixart acusats de sedició. El 2-XI, l'endemà de Tots Sants i sense temps a organitzar cap defensa, Lamela enviava provisionalment a la presó Junqueras, Romeva, Turull, Rull, Bassa, M. Borràs, Mundó, Forn –que havia tornat voluntàriament de Brussel·les– i Santi Vila, que hi volgué anar per solidaritat. Tots sortiren en llibertat provisional el 5-XI, menys Junqueras i Forn. La vigília, el 4-XI, Puigdemont, Comín, Serret, Ponsatí i Puig es posaven a disposició de les autoritats belgues als jutjats de Brussel·les (res de «fugats», doncs; si de cas «fugats de la justícia espanyola»). Justament aquell dia moria el magistrat del Jutjat núm. 13 que havia fornit tant de material a l'Audiència i al Suprem. El 9-XI, Pablo Llarena, que seria l'instructor de la causa, deixà en llibertat sota fiança Carme Forcadell i els altres membres de la Mesa del Parlament

català. El 18 morí a l'Argentina el fiscal general Maza, aquell que havia titulat el dossier català «Más dura será la caída»... El 24 Llarena unificà la causa de l'Audiència dita Nacional al Suprem amb un objectiu pervers: acusar-los de rebel·lia per poder-los aplicar l'article 384 bis de la Llei d'Enjudiciament Criminal, que equipara rebels amb terroristes, per la qual cosa, podia deixar-los en presó provisional i quedaven automàticament inhabilitats de qualsevol càrrec. El problema és que la condemna no va ser per rebel·lia sinó per sedició. Llarena va quedar retratat: no podia deixar-los en presó provisional perquè no eren rebels. Però, ara, qui rescabala el temps de presó provisional als que la van patir?

Amic, quan van detenir i empresonar el president d'Òmnium, Jordi Cuixart, i a en Jordi Sánchez, president d'Assemblea Nacional Catalana, ja es veia venir que la cosa començava a pintar molt, molt malament ...

Sí; segons els informes, Lamela els tractà grollerament, mirant el mòbil quan ells parlaven, i acabà deixant-los empresonats el 16-X-17. Però ella els tractava de «rebels». El 5-XI deixa en preventiva Junqueras i Forn. El 24-XI Llarena unifica la causa per «rebel·lia» al Suprem, una causa que és única i està dividida entre el Suprem, l'Audiència (per a la cúpula dels Mossos d'Esquadra), el Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (per a la Mesa del Parlament, llevat de Forcadell), i el Jutjat número 13: algú m'hauria d'explicar les raons d'aquesta divisió, tractant-se d'una mateixa causa. El 4-XII deixa a la presó els quatre que ja hi eren, els dos Jordis, Junqueras i Forn, i en llibertat sota fiança Bassa, Borràs, Romeva, Mundó, Rull i Turull, amb una interlocutòria més política que judicial. I puja de to l'acusació, com he explicat: de sediciosos passen a rebels.

Coberta del
llibre “El
Judici”

Però amb les eleccions del 21-XII l'Estat pensa que el sobiranisme serà derrotat.

Greu error. El vot sobiranista, sumat, pujà i C's i els altres partits dependentistes no sumaven ni van poder fer govern. Havia guanyat JxCat, el partit de Puigdemont. Noves grolleries perquè no fos investit: El Consejo de Estado reunit en dissabte (26-I-18) no va gosar anar en contra i va passar la pilota al Tribunal Constitucional, el qual el 2-II es va haver de treure de la màniga un altre nyap canviant les regles de joc a mig partit i aplicant l'article 161 de la Constitució. En definitiva, no s'acceptava el resultat de les eleccions i per això, Llarena, criat del govern i del TC, va retirar les euroordres contra els exiliats i va denegar el permís als electes d'assistir a la sessió d'investidura del dia 30-I. Un jutge contra la voluntat d'uns electors! On s'ha vist mai si la justícia surt del poble? Amb la interlocutòria a Forn del 2-II demostrà voler jutjar intencions. Per això, el 22-II Anna Gabriel s'exilià a Suïssa i el 23-III prengué el camí de l'exili Marta Rovira. El problema era saber qui seria investit president de la Generalitat, un cop Puigdemont havia fet un pas al costat. El 7-III-18 el TS, en una nova ingerència del judicial en el legislatiu, denegà a Jordi Sànchez assistir a

la pròpia investidura. I pitjor: veient que el 21-III es proposava un candidat alternatiu com Jordi Turull, Llarena el cridà a declarar el 23-III, pensant fer una jugada mestra. Però la sessió d'investidura s'organitzà per a la vigília dia 22 i, aquí, la CUP, cras error!, no li donà els vots després del discurs d'investidura. S'hauria atrevit l'Estat a empresonar un president electe? Galdós espectacle! El 23 Turull, Forcadell, Rull, Romeva i Bassa (Rovira, cridada també, com he dit, havia pres el camí de l'exili) es presentaven davant Llarena i els deixava en presó preventiva. El 25-III, dia de Rams, Puigdemont és empresonat a Alemanya (Neuemünster) i deixat en llibertat pel Tribunal d'Schleswig-Holstein el 5-IV perquè no hi veia rebel·lió, que implica violència, enlloc. Un paperot per a Llarena que es va haver de menjar el gripau. Fet i fet, Quim Torra no seria president de la Generalitat fins al 14-V per tot aquest reguitzell d'intromissions del poder judicial en el legislatiu.

Arran de la violència per part de l'Estat damunt de les ciutadanes i ciutadans que anaven a votar el primer d'octubre en el referèndum..., en sortirà aigua clara?

Em temo que no. He dit i escrit que la sentència és defensiva (de cara a Europa), errònia (fa a Bassa responsable del moviment Escoles Obertes en comptes de Ponsatí, que era la consellera d'ensenyament), cruel (no escolta líders mundials de la no-violència i de la desobediència civil com Lederach, perit de descàrrec) i covarda (Marchena no va voler saber mai qui havia donat l'ordre de carregar, malgrat agents de les FGCSE deixaven el coordinador d'aquell dia, Pérez de los Cobos, en entredit com a perjur, perquè ell deia que van actuar a partir de quarts de deu del matí, quan va percebre que els Mossos d'Esquadra no complien el previst, i alguns agents asseguraren que ja i s'havien fet brífings i reunions la vigília, amb llistes de llocs on actuar. Al jutjat núm. 7 de Barcelona, a principis de desembre, els inspectors imputats, van fer responsable sota el nom de «Marte» el comissari antidisturbis o Cap de la Unitat d'Intervenció

Policial, Josep Miquel Ruiz Iguzquiza. Però a aquest senyor ni li ha passat perquè Marchena, covard, no va voler esbrinar-ho malgrat alguns agents li ho deixaven clar, ni va voler cap acarament entre de los Cobos i Ferran López, el segon de Trapero. Preferí esborrar d'un cop de ploma totes aquelles declaracions de «barreras humanas, muros de mobiliario y miradas de odio», per massa càrrega emotiva, diu en la sentència, perquè si els feia cas havia d'admetre que s'havien fet reunions abans de 1-0 com han declarat els inspectors imputats.

Els Mossos no van complir el previst l'1-0?

S'havia previst un binomi a cada lloc de votació, i ho van complir taxativament. Més i tot: van ser els únics que van complir al peu de la lletra les ordres rebudes, especialment l'ordre de la jutgessa Armas de «no alterar la convivencia ciudadana» i del secretari d'estat Sr. Nieto («antes la seguridad que la eficacia»). Aquí torna a aparèixer la covardia de Marchena en la sentència, quan, sense voler-los interpretar com cal, diu que aquests mots, ben fàcils d'entendre, tradueixen les característiques de totes les actuacions policials (congruència, proporcionalitat, oportunitat i racionalitat).

Creus que l'Estat espanyol i els principals partits –sempre penso que hi ha una mena de comissió per a tractar segons quins temes– estaven al corrent de tot el que podia passar aquell dia i, vist que hi podia haver diferents supòsits, havien preparat una resposta a tots? En altres paraules, l'Estat tenia un full de ruta establert per a l'1 0 i per a més enllà?

Consideres la part repressiva de l'Estat molt intel·ligent... En el cas català ens volen fer creure que reaccionen a accions nostres, però no t'ho creguis. Ells tenen un pla preconcebut. Diuen que van reaccionar a la inacció del Mossos? Mentida com s'ha comprovat. Ho tenien planificat abans. No haurien aplicat el 144 si Puigdemont convocava eleccions? Mentida, com ho diu

Rajoy en les seves desmemòries. L'Estat no volia que es repetís el precedent de la Jornada participativa del 9N del 2014. Cal recordar que mesos abans, el 8-IV-2014, uns comissionats del nostre Parlament van anar a les Corts demanant un nou encaix a Catalunya després que el TC maneflegés l'Estatut que havia estat referendat pel poble, cosa única al món? Cal recordar que el Congrés de Diputats (les Cortes) rebutjà la petició que li van fer Turull (CDC), Rovira (ERC) i Herrera (ICV) –només 47 vots en contra del rebuig– a fi que la Generalitat de Catalunya pogués rebre les competències per poder celebrar un referèndum d'autodeterminació d'acord amb l'art. 150.2 de la Constitució, que permet les consultes pactades (emprat el 1996 per les competències de tràfic)?

De provatures de diàleg ja n'hem fet. De sempre que han estat rebutjades i ens vam sentir aculats contra una paret. Per part espanyola no n'hi ha hagut cap, de voluntat de diàleg. Per part catalana, en canvi, el Consell de la Transició, ja fa anys, havia proposat cinc camins per fer una consulta i per aquest ordre: 1r. cercar voluntats polítiques i carregar-se de raons (mai no s'assolí); 2n. emprar les lleis de consultes catalanes; 3r. recórrer a l'article 92, que permet sotmetre a referèndum decisions polítiques d'especial transcendència; 4t. recórrer a l'art. 150.2, que permet la transferència de l'Estat a una comunitat autònoma d'una potestat com la d'organitzar un referèndum (i Rajoy tenia perfectament en compte quan deia «No quiero»), i 5è, fer unes eleccions plebiscitàries. Tots els camins es van temptejar i res, davant hi teníem la cadira buida. Per això, el 25-X-17 es va fer una DUI (Declaració Unilateral d'Independència), que era un punt desesperada i no era del gust de ningú, però qué fer quan se'ns havien barrat tots els altres camins possibles? Ara caldria que l'Estat tingués una alternativa al seu esquema repressiu contra Catalunya, però em temo que és hereu d'allò de «cagalla y no emmendalla».

Al govern que en aquell moment estava en el poder a l'Estat espanyol ja li anava bé el fet d'anar forçant les coses? S'ha seguit veient això en el dia a dia del judici i en el postjudici?

Anar contra Catalunya no li va bé a cap govern. Ni tan sols va bé a la Monarquia, encara que sembli estar a la inòpia del cas. I menys forçant les coses, que és el que s'ha fet judicialitzant un conflicte que és polític. El PP s'hi va fer la pell amb la moció de censura de l'1-VI-18. I si Pedro Sánchez no vigila s'hi pot fer la seva. Jo acabo el llibre dient que la repressió contra Catalunya no ha acabat. Aleshores faltaven tres judicis: el de la cúpula dels Mossos, el de la Mesa del Parlament, el dels encausats el 13. Ara cal afegir el del president Torra, el dels CDR... O a Madrid es posen a fer política sense judicialitzar-la o malament rai. Ara hi som, en el postjudici.

Amb la llei mordassa al carrer era i és molt fàcil acusar de desobediència... i això de la sedició i la rebel·lió ja és una altra cosa, però igualment fàcil... Una població que no pot aixecar-se a protestar i amb total llibertat d'expressió, no es pot dir que visqui en un ple estat de dret, no? Som en una mena d'estat disfressat?

Marchena sabia que no els podia acusar de rebel·lió, perquè li mancava la violència. Schleswig-Holstein li va marcar el camí i no volia fer el ridícul a Europa. Aleshores s'afanyà a elaborar la sedició. Però amb molt de compte: per una banda no podia dir que la DIU posà l'Estat en un atzucac perquè l'Estat no va aplicar cap Llei de les d'estat de setge; ergo diu que la DIU va ser una simple «quimera». D'altra banda, la rebel·lió ha de ser «tumultuària», però no pot dir que es van devastar els Patrols de la GC, atès que a dins hi havia armes llargues que no es van tocar: com pot ser «tumultuària» si no es toquen les armes? Solució, no fer aparèixer els jeeps a la sentència. Tampoc no pot deixar de los Cobos com un perjur, segons asseguraven els seus agents subordinats com ja he explicat, dient que s'havien fet reunions abans del dia 1-0, i

es carrega centenars de declaracions. Que la concentració del 20-IX-17 fos «tumul·tuària» s'ho ha de manegar gràcies a la Secretària Judicial que va haver de sortir, temorenc a ella, pel terrat del Coliseum, no pel teulat, com deia la Brunete mediàtica. Em parles de desobediència i va tenir com a pèrit de descàrrec una autoritat mundial en el judici, John Paul Lederach, expert en desobediència civil, que assegurà que el 20-IX, davant la Conselleria d'Economia, no hi va haver res més que això. I li dedica un foli a la sentència per contradir-lo, sense desmuntar cap argument. Com es pot veure, més que en un estat de dret som en un estat de tort.